

Titel

Maskernes hus

Tema: Skilsmisse, sorg, venskab, gys
Fag: Dansk
Målgruppe: 5.-7. klasse

Data om læremidlet:

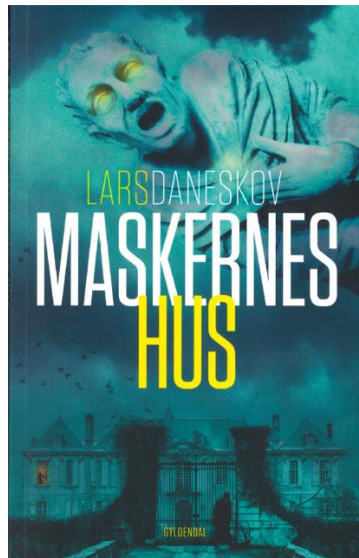
E-bog: Forfatter Lars Daneskov, Gyldendal, 2021.

Vejledningen her giver et overblik over den røde tråd i det pædagogiske overlay, der knytter sig til e- og lydbogen "Maskernes hus". Det pædagogiske overlay kan bookes sammen med e-bogen og består af en række opgaver, som eleverne tilgår gennem aktivering af markeringer i e-bogens margen.

Faglige kategorier
(Max. 3)

Introduktion til læreren

Maskernes hus er Lars Daneskovs fortælling om den 13-årige Cornelia, hvis far forelsker sig i en anden kvinde og dermed knuser den genkendelige familiehverdag for Cornelia og hendes mor. Et af romanens vellykkede greb er, at Cornelias usikkerhed over for det nye liv projiceres over i en dæmonisering af det hus, Cornelia og hendes mor skal flytte ind i: Iskolde vinde blæser i hendes værelse. Det banker på hendes dør fra en tom gang. Der lyder stemmer fra naboer, som ikke findes.

Maskernes hus tilhører genren gys. Netop denne genre er godt understøttet i lydbogsversionen af romanen, der læses op af forfatteren selv og akkompagneres af underlægningsmusik og effektlyde. Lydbogen findes i mitcfu, og der er i dette overlay indtænkt et samspil mellem brug af e-bog og lydbog.

Faglig relevans

Det nye, eleverne skal lære, kan udtrykkes i følgende læringsmål:

- Eleverne kan undersøge lyddesignet i lydbogens to første kapitler
- Eleverne kan arbejde aktivt med lytteforståelsesstrategier, mens de lytter til (udvalgte passager af) *Maskernes hus*.
- Eleverne kan få øje på sprog, der understøtter genren gys.
- Eleverne kan udvælge sig en passage fra de tre sidste kapitler, som de i programmet WeVideo omskaber til en lydfortælling med brug af oplæsning, underlægningsmusik og effektlyde.

Overlayets konkrete udformning

Overlayet organiserer sig omkring litteraturarbejdets traditionelle tre faser: Før I læser, mens I læser, efter I har læst.

Før I læser

Genren gys

Tal med eleverne om, hvad de i forvejen kender til genren gys. I kan fx komme ind på:

Formål: Skal få publikum til at gyse-fryse sig ved at pirre til læserens utryghed og angst for det ukendte.

Komposition: Mange gysere følger en hjemme – ude- hjem- struktur, hvor udefasen repræsenterer gysen, det ukendte og faren.

Virkemidler: Gyseren opbygger ofte sit univers med sanserne: Høresansen, lugtesansen, synssansen, følesansen, smagesansen.

Bogens kapitelinddeling ser således ud:

- 10: *Huset*
- 9: *Kammeret*
- 8: *Gardinet*
- 7: *Ansigtterne*
- 6: *Radiatoren*
- 5: *Skyggen*
- 4: *De døde*
- 3: *Fodsporene*
- 2: *Navnene*
- 1: *Mødet*
- 0

Hvor mange forskellige ting lægger I mærke til ved denne kapitelinddeling? Hvilke effekter/forventninger giver de?

Mens I lytter – kapitel 10 og 9

- Mørklæg klasselokalet, eller find et andet sted på skolen, hvor eleverne kan ligge/sidde godt og have fokus på høresansen.
- Lad nu eleverne oplevelseslytte de to første kapitler 10 og 9 (e-bogen side 3-11)
- Fællesskriv i klassen en tekst på 5-10 linjer, som kort gengiver *situationen* for Cornelia i starten af romanen.
- Skriv også en kort tekst om, hvordan *stemningen* er i begyndelsen af bogen. Find synonymer for de tillægsord, der først melder sig, og vælg derefter de allermest præcise.

Bed nu eleverne om at åbne e-bøgerne.

- I skal nu genlytte de to første kapitler, mens eleverne har særligt fokus på underlægningsmusik og lydeffekter. Deres iagttagelser skriver de ned to og to i et simpelt notatark som vist herunder (notatarket findes i e-bogen i slutningen af kapitel 9). Notatarket skal vise en tydelig sammenhæng mellem handling og lyd.

Lydeffekter/underlægningsmusik	Handling
<p>Eksempel på udfyldning: Kapitel 10 <i>Huset</i></p> <p>Dyster underlægningsmusik</p>	Mor og Cornelia ankommer til det nye hus.
Hvinelyd	Da Cornelia giver hånd til Schwartz og opdager hans kolde hånd.
Trommehvirvel	Da Cornelia opdager maskerne på muren.
Osv.	

- Med baggrund i deres notatark taler I nu om:
Hvordan er lyddesignet med til at understøtte stemningen i bogen?
Er der lyde, som er forstyrrende?
Var der steder, hvor pludselig stilhed i lyddesignet havde en effekt i sig selv?
Hvordan oplever I, at læsning og lytning af litteratur er forskellige?
Hvad kan I bedst lide?
- Gå nu på Skoletube og find programmet Findthetune (eller brug et andet lydarkiv).
Find i par tre lydeffekter, som ikke var en del af lyddesignet i de to første kapitler ... men som kunne have været det og understøttet samme stemning (vind der rusker i træerne, en ulv der tuder osv.).
Kår den bedste lydeffekt.

Mens I læser eller lytter – kapitel 8 og 7

Beslut, om eleverne skal læse eller lytte til kapitel 8 og 7. Alle elever tjekker deres læse-/lytteforståelse efter kapitel 7 ved at svare på quizzen i e-bogen. Quizzen består både af spørgsmål *på linjerne og mellem linjerne*. De rigtige svar er markeret med fed herunder:

1. Cornelia bevæger sig ud af lejligheden for at
  - gå i skole
  - hilse på naboerne
  - **hente yoghurt og cola**

2. På trappen møder hun
  - Schwartz
  - **underboen Esther**
  - en blind dame

3. Cornelia skal hjælpe med
  - **et gardin der sidder fast**
  - at købe ind
  - at støve af i den mørke, overfyldte stue

4. Da damen begynder at tale om Cornelias far
  - bliver Cornelia vred
  - **bliver Cornelia utryg**
  - bliver Cornelia fornærmet

5. Det gamle rådhus i byen
  - spøger
  - kan fortælle mørke historier
  - **brændte ned**

6. Cornelia vil ud af lejligheden fordi
  - **hun er bange**
  - hun skal hente yoghurt og cola
  - hun er syg

7. Cornelia svarer ikke på sin fars beskeder fordi
  - hendes mor forbyder det
  - **hun er sur på ham**
  - hun har ikke lavet en ønskeseddel endnu

8. Arthur går i Cornelias klasse og
  - **er en enspænder**
  - bor også i Maskernes Hus
  - taler tysk

9. Cornelia hedder Cornelia fordi
  - hendes familie er tysk
  - **hendes farmor skal leve videre i hende**
  - hendes familie vil have, at hun skal blive til noget stort

10. Lugten i opgangen
  - bliver til en tåge

- er endelig væk
- **er sød og stammer fra Esthers lejlighed**

11. Alle navnene i opgangen

- **er uhyggelige**
- er stavet forkert
- er navne, Cornelia kender

Mens I læser eller lytter – kapitel 6 og 5

Inden I lytter til kapitel 6 og 5 i Maskernes Hus, skal I have fat på arket *Styr på en længere fortælling – styrk din hukommelse og dit overblik*. Det findes i e-bogens margen på første side i kapitel 6.

- Eleverne skal nu bruge oversigten til at tegne og skrive sig til et overblik over romanens handling frem til kapitel 6. Mens de læser eller lytter sig gennem kapitel 6 og 5 fortsætter de arbejdet. Især hvis eleverne udelukkende arbejder med lydbogsversionen af bogen, er oversigten et vigtigt redskab til at fastholde det flygtige, mundtlige ord.
Opdatér oversigten efter hvert kapitel resten af romanen.

Gyselig ordjagt

Eleverne skal nu på jagt efter ord, forfatteren har valgt for at understøtte gysen i en udvalgt passage af kapitel 5 (passagen er markeret i e-bogen).

Det markerede afsnit indeholder både navneord (substantiver), udsagnsord (verber) og tillægsord (adjektiver).

- Sæt jer i par, og gå på jagt efter ord, der er med til at opbygge gysen i afsnittet
- Når I har fundet et ord, skriver I det på et papir
Navneord (substantiver) med GRØNT
Udsagnsord (verber) med RØDT
Tillægsord (adjektiver) med BLÅT
- Når alle par er færdige, skiftes I til at gå op til tavlen og skrive et ord. Bliv ved, til alle par har brugt samtlige iagttagelser. Tal bagefter om:
Hvad kendetegner ordene på tavlen?
Hvilken effekt har de forskellige ordklasser?
Kår de 3 mest uhyggelige ord, og tal om, hvorfor netop de er så uhyggelige.

Hjælp til læreren

Navneord: skygge, lugt, isvind, skrig, greb, rallen, knirken, stemmer

Udsagnsord: svajede, ramte, vride sig fri, slog om sig, kæmpede

Tillægsord: tåget, gennemsigtigt, kold, døende, hviskende

Mens I læser eller lytter – kapitel 4 og 3

Mens eleverne læser eller lytter til kapitel 4 og 3, skal de i par være på jagt efter vigtige

citater fra teksten. Det kan være citater, som er vigtige for handlingen, eller sætninger der kan være med til at pege på romanens temaer. Herunder ses nogle eksempler på citater (NB: Der kunne være mange andre – det vigtige er, at eleverne kan forklare, hvorfor de oplever citatet som centralt).

De Døde sanser, når de levende er triste. De næres af smerte og sorg. Når de fornemmer den, vender de tilbage. (kapitel 4)

Du må stå ved din sorg, alt imens du kæmper imod den. (kapitel 4)

Endnu engang ønskede hun, at hendes far var her. Så ville alt være meget nemmere. Så ville der ikke være noget farligt. (kapitel 3)

Måske var deres varmeapparater blevet ordnet, men hun havde en snigende fornemmelse af, at kulden var tættere på end nogen sinde. (kapitel 3)

Men Fanny var ikke en, man skulle kunne lide, og det var i hvert fald ikke en, hun skulle sige noget pænt om, når hun talte med mor. (kapitel 3)

Hun laver ingen skyer. Hun taler og trækker vejret, men der kommer ingen varm ånde ud. (kapitel 3)

Sneen dalede og lagde sig som et tyndt tæppe af flormelis på fliserne. Men Esther satte ingen fodspor. (kapitel 3)

- Citaterne skal efterfølgende skrives på en udklippet figur eller genstand, der passer til tekstens gennemgående symboler eller temaer (fx spøgelse, fodspor, maske).
- Hæng dem op på en væg, nogle grene eller lignende.

Mens I læser (ikke lytter!) – kapitel 2 og 1 og 0

Navnet Føniksen

I bogens allersidste kapitel hører vi for første gang, hvad Cornelia og hendes mor hedder til efternavn: Føniksen. I leksikonet "Den store Danske" kan man læse om en fugl, der hedder Føniks:

Føniks, fabelfugl, stor som en ørn og skøn, med fjer af guld og purpur... En Føniks er en betegnelse for noget, der genopstår efter en ulykke eller et nederlag.

- Tal i klassen om, hvorfor forfatteren mon har valgt, at Cornelia skal hedde Føniksen til efternavn.
- Skriv fælles i klassen en lille tekst om, hvad jeres samtale handlede om.

Kapitel 0

Som I måske talte om i fasen *Før vi læser*, tæller denne roman **ned** gennem sine kapitelinddelinger. Nu hvor I kender handlingen – hvad vil I så mene, der tælles ned til?

- Skriv hver især en lille tekst om, hvad I blev enige om i klassen.

Efter I har læst

Arbejd sammen i grupper af 3. Hver gruppe vælger nu et afsnit (på en halv til en hel side) fra kapitel 2, 1 eller 0, som I vil lave om til en lydfortælling.

- Aftal, hvem der er fortæller, og hvem der læser de forskellige replikker op.
- Øv jer nogle gange, så I rigtigt får brugt pauser, tryk og tempo til at "gøre teksten levende" – præcis ligesom I har hørt Lars Daneskov læse de andre kapitler op.
- Optag nu jeres oplæsning i programmet WeVideo på Skoletube. Bliv ved, til I er helt tilfredse.
- Tilføj passende underlægningsmusik, der hvor uhyggen stiger.
- Gå på jagt efter gode lydeffekter (enten i WeVideo eller Findthetune), som understøtter fortællingen, og læg dem ind i lydsporet.
- Afspil jeres lydfortælling for en anden gruppe, og få feedback.
- Lav eventuelle tilrettelser.

Når alle er færdige, holder I premiere og går i lydbiograf.

Supplerende materialer

- *Delebørn – de to hjem (1)*, 30 minutter, DR1, 2017, ID nr.: TV0000104625 (om skilsmisse)
- *Spegelbarn*, 5 minutter, SVT2, 2008, ID nr.: TV0000013106 (kortfilmgyser)